

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis Et Breviarii Romani

In quibus origo cuiusque Ritus, Causæ historicæ, vel mysticæ, ex maiorum ingenio, Theoria, Praxis, Obligatio, & exquisitus Vsus, additis opportunè Decretis omnibus S. Rituum Congregationis, quàm breuissimè explicantur

Gavanti, Bartolommeo

Antverpiæ, 1646

De Communi Virginum & non Virginum. IV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40233

lem; verbi gratia, *Ad sanctorum ac beatissimorum Patrum nostrorum N. N. quorum, &c. Beatorum N. & N. dies, quorum festiuitatem celebramus.* non tamen in Sermone sancti Gregorij ex libro Moralium, *Deridetur iusti simplicitas;* quia non est propriè Sermo de Sancto, sed tractatus & expositio libri Iob. In Antiphonis, Responsorijs, Hymnis, & Homilijs nulla fit mutatio, licet non quadrent pluribus; quia nimia esset mutatio, & perdifficilis, vt congruat in omnibus.

6 Tempore Paschali additur *Alleluia*, vbi scilicet non habetur; vt in Breuiar. M. S. & 1550. & ad Responsorija breuia Horarum duplicantur. In Inuitatorio repetitur, vt aliàs, *Venite adoremus, alleluia:* quod in Apostolis etiam, & in sequentibus obserua, contra eos, qui putant repetendum esse tantum *Alleluia*, vt in Inuitatorio Martyrum tempore Paschali. Tres Psalmi dicuntur sub vna Antiphona, etiam post Ascensionem Domini. quæ & obserua in sequentibus Communibus Virginum, mulierum Sanctarum, & Dedicacionis Ecclesie. Causam mysticam habes *Sect. 5. cap. 7. num. 5. pag. 74.*

7 In translationum Festis, & quando Officia Confessorum transferuntur in aliam diem, vt in Rubricis, mutatur Versus in Hymno, *Iste confessor,* vt in Breuiario Urbani VIII. iussu recognito, ne mendacium dicatur, quod eo die obierint. In Hymno Laudum Confessorum non Pontificum videbatur etiam mutandus ille Versus, *Dies refulsit lumine, quo Sæctus,* &c. sed non mutatur, quia non dicimus, *Hic dies,* præcisè in quo fit Officium. Contingit etiam transferri Officium à die obitus in immediatè sequentem diem, pu-

ta à Dominica in Feriam secundam; & eo casu in primis Vesperis non est mutandus prædictus Versus, quia verè eo die obiit. Infra Octauam verò dicitur vt in Festo; quia, vt sæpè dixi, tota Octaua est velut vnus idemque dies: Octaua scilicet Festi, non autem Octaua dierum mensis, intra quam translatum Festum contingit celebrari, quod benè nota.

*De Communi Virginum
& non Virginum.*

C A P. I V.

1 **D**antur Virgines tantum; Virgines, & Martyres; Martyres non Virgines; nec Martyres, nec Virgines. Et licet Officium sit Commune his omnibus in multis; tamen aliqua, vt decet, eæ habent propria.

2 Virgines igitur non Martyres habent Orationem propriam, Hymnum post Inuitatorium, primum Responsorium, & Capitulum Nonæ: Hymnum & Capitulum à Clemente VIII. primum Responf. à Pio V. qui & addidit Lectiones de Scriptura in 1. Noctur. & alias pro 2. Nocturno ex Ambrosio.

3 Virgines & Martyres habent, præter Orationem, Hymnum post Inuitatorium, primum à Pio V. Responsorium, Lectiones primi Nocturni, *Confitebor tibi,* &c. ab eodem Pio V. qui addidit sequentes alias Lectiones, ad varietatem in Festis, vel ad Octauam.

4 Martyres tantum, non Virgines, habent Commune distinctum à superiore; tum primas Lectiones à Pio V. *Confitebor;* in reliquis concordat Officium cum Breu. M. S. & 1550. Le-

Lectiones secundi Nocturni pro Marr. non vidua additæ sunt ab Urbano VIII.

5 Sanctæ mulieres, nec Virgines, nec Martyres, idem habent Officium cum præcedentibus non Virginibus; sed à Pio V. habent Capitula Horarum, *Mulierem fortem*, &c. tum Lectiones secundi Nocturni ex S. Ambrosio. Additus est à Clemente VIII. Hymnus in Vesp. *Fortè virili pectore*, cum Antiph. ad *Magnificat* aptiore, tum in primis tum in secundis Vesp. addidit aliã ad Laudes Urbanus VIII. Mirantur non pauci, quod in Officio dicatur adhuc, *Veni sponsa Christi*, nimirum in 3. Nocturno: sed ea spontè retenta est, recitanda noctu, ne sancta mulier, non virgo, reiecta videatur à nuptijs Christi spiritalibus, quibus & ipsa gaudet occultiore modo.

6 Si fuerint plures, nihil mutatur, præter Orationem; & si plures sint Virgines, habent propriam Antiphonam ad utrasque Vesperas & Laudes pro Canticis Euangelicis: *Prudentes Virgines*, &c.

7 Oratio, *Deus, qui inter cetera potentia tua*, &c. habetur in Sacram. Greg. item ibid. *Indulgentiam nobis Domine*, &c. quæ in concursu, seu in occurssu duarum Virginum, seu Sanctarum mulierum, poterit dici ad varietatem, tacitis titulis *Virginis & Martyris*.

De Communi Dedicacionis
Ecclesiæ.

C A P. V.

Ecclésiæ materiali duo accidunt in ordine ad horas Canonicas, nimirum Titulus, & Dedicatio; quæ differunt, & conveniunt in multis.

Titulus Ecclesiæ est, à quo denominatur Ecclesia, puta S. Salvatoris, sancti Bartholomæi, & similia: antiquitus enim Ecclesiæ in Vrbe per Titulos distinguebatur. qua de re Baron. in *Not. Martyrolog. 26. Iulij fufius*. Hoc loco breuiter accipe, Lector, Titulum, & Ecclesiam esse idem; eò quòd in loco Ecclesiæ construendæ figebatur Crux in Titulum, Ord. Rom. *cap. de Edif. Ecclesiæ*. Romæ item, ex antiqua loquendi consuetudine, non omnis Ecclesia Titulus dicebatur, sed tantum insigniores Ecclesiæ, quibus præficerentur Cardinales; unde Titulus Pastoris dicta est Ecclesia sanctæ Pudencianæ, in *Martyrol. 20. Iunij*, & Titulus Eudoxiæ Ecclesia sancti Petri ad Vincula. Euaristus autem diuisit in Vrbe Titulos Presbyteris, hoc est, multiplicauit Ecclesias, quæ dictæ sunt Tituli, accepta nomenclatura à rebus fiscalibus. Tituli namque impositione rem sibi Fiscus vendicabat, & Principi consecrabat: & erant hi Tituli vela quædam, quæ regiam repræsentabant potestatem cum imagine vel nomine Imperatoris; cortinæ regiæ, apud Ambr. *Epistola ad Marcellinam*. quamquam notabantur etiam litteris, ex August. in *Psalmm 21. Exposit. 2*. quos Titulos vetuit imponi Ecclesiasticis rebus S. Gregorius libro 5. *Epistola 44*. qui optime norat Titulos Ecclesiasticos diuersos esse à fiscalibus: hi ergo vela erant, illi verò signum Crucis. Præterea Ecclesia dicta est Titulus; quia, qui eidem adscriberetur Presbyter, ab ea nomen Titulumque accipiebat, ut eius loci diceretur Presbyter (quod & hodie) inter Cardinales. Fufius hæc idem Baron. *Tom. 2. Annalium anno 112*. Titularis ergo Ecclesiæ